

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2013.
Ovaj prevod je finansiran uz podršku Human Rights Trust-a Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ovaj prevod nije obavezujući za Sud. Za više informacije pogledajte napomenu o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.
This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme 2013.
La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pur les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyrights/droits d'auteur à la fin du présent document.

Informativna bilješka o sudskoj praksi Suda br. 155

August-septembar 2012.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası protiv Turske - 20641/05

Presuda od 25.9.2012 [Odjel II]

Član 11

Član 11, stav 1

Sloboda udruživanja

Zahtjev za raspuštanje sindikata za podršku pravu na obrazovanje na maternjem jeziku, koji nije zvanični jezik zemlje: *povreda*

Član 10

Član 10, stav 1

Sloboda izražavanja

Uskraćivanje dopuštenja sindikatu da provede kampanju za obrazovanje na maternjem jeziku, koji nije zvanični jezik države: *povreda*

Činjenice – U svojim podzakonskim aktima podnositelj predstavke, *Sindikat stalno zaposlenih u obrazovanju i nauci*, brani "pravo svih pojedinaca u društvu, da ravnopravno i slobodno, stiču demokratsko, sekularno, naučno znanje besplatno i na svom maternjem jeziku". U februaru 2002. godine guverner njihove oblasti zatražio je da izbrišu izraz "maternji jezik" jer to nije bilo u skladu sa ustavom. Zatim, u martu 2002., guverner je tražio od javnog tužitelja da pokrene postupak za raspuštanje sindikata jer isti do tada još uvijek nije bio izmijenio svoje podzakonske akte, kako je traženo. U julu 2002., podnositelj predstavke izmijenio je sporni pasus, dakle: "pravo svih pojedinaca da stiču znanje na svom maternjem jeziku". Javni tužitelj je obustavio postupak raspuštanja sindikata, ističući, naročito, da je došlo do vrlo žive rasprave o tom pitanju i da bi to pitanje trebalo staviti na dnevni red neke od parlamentarnih sjednica, te da nije pravo vrijeme za poduzimanje radnji na raspuštanju sindikata. U oktobru 2003., na zahtjev načelnika Glavnog štaba Oružanih snaga,

guverner je zatražio od sindikata-podnositelja predstavke da izbriše sporne riječi iz svojih podzakonskih akata. Naknadno se ponovo obratio javnom tužitelju sa zahtjevom da pokrene postupak raspuštanja sindikata, što je javni tužitelj učinio u julu 2004. godine. Sud za radne sporove obustavio je postupak raspuštanja sindikata, objašnjavajući da tekst podzakonskih akata ne ugrožava teritorijalni integritet ni nacije ni države, niti postojeće granice Republike Turske. Javni tužitelj je uložio žalbu. Kasacijski sud je ukinuo presudu Suda za radne sporove, ali je Sud za radne sporove, u svojoj drugoj presudi, potvrdio svoje prvobitne nalaze. U julu 2005. godine sindikat je izbrisao riječi "maternji jezik" iz svojih podzakonskih akata.

Pravo – Član 11: Postupak protiv podnositelja predstavke predstavljao je miješanje državnih vlasti u ostvarivanje prava sindikata na slobodu udruživanja, sprečavajući ga time da, individualno ili kolektivno, ostvaruje ciljeve utvrđene u svojim podzakonskim aktima. Miješanje je zakonom dozvoljeno u svrhu ostvarivanja legitimnog cilja sprečavanja nereda i zaštite nacionalne sigurnosti i teritorijalnog integriteta države. Ostaje da se vidi da li je ovo miješanje bilo "nužno u demokratskom društvu" da bi se ostvarili ti legitimni ciljevi.

Protiv sindikata-podnositelja predstavke pokrenuta su dva seta postupaka u vezi sa odbranom prava na sticanje znanja na "maternjem jeziku". Prvi postupak je obustavljen. U drugom postupku, budući da je Kasacijski sud utvrdio da podzakonski akti sindikata nisu u skladu sa ustavom i načelom unitarne države, sindikat je bio obavezan izbrisati sporne riječi kako bi izbjegao raspuštanje. Međutim, sporni pasus nije pozivao na pribjegavanje nasilju ili bilo kojem drugom nezakonitom sredstvu radi ostvarivanja svoga cilja. Načelo koje je sindikat branio nije suprotno osnovnim načelima demokratije. Nadalje, sporne riječi su se morale posmatrati u kontekstu aktualne rasprave koja se vodila u materijalno vrijeme o nastavi na maternjem jeziku. Takav prijedlog je možda uznemirio određena uvjerenja većinskog stanovništva. Međutim, pravilno funkcioniranje demokratije zahtijeva javnu raspravu, koja će pomoći da se pronađu rješenja za pitanja od općeg političkog ili javnog interesa. Također, posljednji izvještaj Evropskog odbora za borbu protiv rasizma i netolerancije (ECRI) o Turskoj ukazuje da postoje turska djeca čiji maternji jezik nije turski već adigejski, abhaski ili kurdski. S tim u vezi, Zakon od 3. augusta 2002. godine donio je odredbu kojom otvara vrata za privatne časove za podučavanje jezika i dijalekata, osim turskog. Ovaj zakonodavni pristup je u suprotnosti sa stavom domaćih sudova, koji su smatrali da je sadržaj podzakonskih akata sindikata neustavan. Cilj istaknut u podzakonskim aktima nije prijetio nacionalnoj sigurnosti niti javnom redu. Obrazloženje Kasacijskog suda nije bilo ni relevantno ni dostatno, niti srazmjerno legitimnim ciljevima koji su se nastojali postići. Postupak za raspuštanje sindikata, kojim je sindikat obavezan da izmijeni sporni pasus svojih podzakonskih akata, brišući iz njih riječi "sticati znanja na svom maternjem jeziku", ne može se razumno smatrati odgovorom na hitnu društvenu potrebu.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 10: Ovaj član obuhvata slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja na bilo kojem jeziku koji pruža priliku za sudjelovanje u javnoj razmjeni kulturnih, političkih i društvenih informacija i ideja svake vrste. Drugi set postupaka za raspuštanje sindikata predstavljao je miješanje državnih vlasti u prava sindikata na slobodu izražavanja. To miješanje je zakonom dozvoljeno kada se njime nastoje ostvariti legitimni ciljevi sprečavanja nemira i zaštite nacionalne sigurnosti i teritorijalnog integriteta države.

Sporni pasus iz podzakonskih akata sindikata brani ideju nastave na "maternjem jeziku". Posmatrano u turskom kontekstu i, uzevši ove riječi u njihovom

doslovnom značenju, ova odredba se može tumačiti kao odbrana načela nastave na turskom kao maternjem jeziku. S obzirom na historijsku i društvenu pozadinu zemlje, međutim, maternji jezik bi mogao biti i neki drugi jezik. U materijalno vrijeme, zakon je izmijenjen na način da omogući privatnu nastavu za državljane Turske na maternjem jeziku koji nije turski. Pored toga, sporni dio podzakonskih akata sindikata nije pozivao na upotrebu nasilja ili pružanje oružanog otpora ili ustanka, niti je poticao na mržnju ili prijetio teritorijalnom integritetu države. U zaključku, postupak za raspuštanje sindikata, kojim je sindikat obavezan da izbriše sporne riječi iz svojih podzakonskih akata, nije bio srazmjeran ciljevima koji su se time nastojali postići i, stoga, nije bio nužan u demokratskom društvu.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 41: 7,500 eura u odnosu na nematerijalnu štetu; zahtjev u odnosu na materijalnu štetu odbačen.

© Vijeće Evrope /Evropski sud za ljudska prava
Ovaj sažetak Registrara nije obavezujući za Sud.

Kliknite ovdje za [Informativne bilješke o sudskoj praksi](#)

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2013.

Službeni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prijevod je financiran uz podršku Human Rights Trust Fund-a Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ovaj prevod nije obavezujući za Sud i sud nije odgovoran za njegovu kvalitetu. Prevod se može preuzeti iz HUDOC baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka sa kojom je Sud podijelio. Prevod se može umnožavati u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da se navede puni naziv predmeta, zajedno sa naznakom autorskih prava i referencom na Human Rights Trust Fund. Ukoliko se bilo koji dio ovog prevoda namjerava koristiti u komercijalne svrhe, kontaktirajte publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights 2013.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme 2013.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante publishing@echr.coe.int.